

Samenvatting

Hoewel de arbeidsongevallenverzekering een tak is van de sociale zekerheid, wordt het beheer ervan toevertrouwd aan privéverzekeraars onder het toezicht van de overheid. Deze verzekeraars leggen daarvoor reserves aan en betalen een vergoeding of rente aan het slachtoffer of nabestaande(n). In 2008 inden de verzekeraars hiervoor 1.162 miljoen euro aan premies.

Het Fonds voor de Arbeidsongevallen (FAO) controleert of alle werkgevers verzekerd zijn en of de verzekeraars de technische, juridische en medische voorschriften naleven.

Ondanks het principe dat de verzekeraars instaan voor de arbeidsongevallenvergoedingen, bestaan er verschillende financiële transfers vanuit de privésector (werkgevers en privéverzekeraars) naar instellingen van de sociale zekerheid, waaronder het FAO. Die financiële transfers moeten bijdragen tot het financiële evenwicht van de sociale zekerheid. In 2008 bedroegen ze in totaal ruw geschat 644,2 miljoen euro, waarvan 257,8 miljoen euro aan transfers van de verzekeraars naar het FAO. Die transfers naar het FAO werden vanaf de jaren 1980 om voornamelijk budgettaire redenen ingevoerd. Het FAO vergoedt daarmee o.m. bepaalde categorieën slachtoffers en nabestaanden. Het saldo stort het FAO door naar het Globaal Beheer van de sociale zekerheid. In 2008 vertegenwoordigde dat een positieve nettotransfer van 68,3 miljoen euro.

De financiële omvang van de transfers en kritiek geuit in het beheerscomité van het FAO op de impact ervan op de controletaken van de instelling, hebben het Rekenhof ertoe aangezet een onderzoek uit te voeren naar het beheer, de boekhoudkundige verwerking, de opvolging en de gevolgen van de transfers naar het FAO.

Het Rekenhof stelt vast dat de transfers zorgen voor een duaal beheer van de arbeidsongevallenverzekering, omdat niet alleen de verzekeraars maar ook het FAO vergoedingen of rentes uitbetalen. De ontvangsten (en bijbehorende uitgaven) komen terecht in een repartitiestelsel waarbij geen reserves worden aangelegd voor de toekomstige uitgaven. Daardoor zullen bijkomende middelen moeten worden gevraagd aan het Globaal Beheer als de kosten door de vergrijzing oplopen.

De controle op de inning van deze transfers door het FAO en de uitbetaling van vergoedingen leiden ook tot een meerkost. Ook worden de transfers gebruikt om de kosten van de welvaartsaanpassingen voor de verzekeraars te financieren, waardoor deze financiering ondoorzichtig en moeilijker controleerbaar wordt.

De vraag is of het vrij beperkte en tijdelijke financiële voordeel van deze transfers, zeker in vergelijking met het totaal aantal ontvangsten van het Globaal Beheer, opweegt tegen de nadelen die ze veroorzaken.

Het Rekenhof stelt vast dat de transfers en hun impact op het Globaal Beheer niet systematisch worden opgevolgd. Dat blijkt uit het ontbreken van regelmatige prognoses en adequate informatie over de kostprijs van de transfers. Het dringt erop aan dat de evolutie van de kapitaaltransfers naar het FAO voor de arbeidsongevallen met een blijvende ongeschiktheid tot 19% en de overeenstemmende uitgaven op regelmatige tijdstippen worden geraamd en de impact van de transfers op de nettotransfer naar het Globaal Beheer wordt opgevolgd. Om de beheerskosten te verminderen vraagt het verder te onderzoeken of de arbeidsongevallenvergoedingen aan de rechthebbenden bij de cumulatie met een pensioen niet kunnen worden betaald door de verzekeraars.

Het FAO moet zijn kostprijsberekening optimaliseren. Op termijn moet dit volgens het Rekenhof leiden tot het opnemen van specifieke doelstellingen en efficiëntie-indicatoren in de bestuursovereenkomst en het opstellen van een prestatiebegroting. Ook moet de financiering van de kosten van de welvaartsaanpassingen doorzichtiger en beter controleerbaar worden.

Voor de controle en inning van de te ontvangen bedragen van de verzekeraars stelt het Rekenhof een aantal beheersmaatregelen (bv. de invoering van een managementinformatiesysteem) en specifieke controles voor die moeten leiden tot een betere opvolging van de activiteiten van de operationele diensten. Bijkomend stelt het Rekenhof een aantal verbeteringen voor bij de controle van de arbeidsongevallaangifte en op het toepassingsgebied van de Arbeidsongevallenwet privésector bij publieke werkgevers. Het Rekenhof heeft ook vastgesteld dat het FAO opslagen en verwijlrenten niet systematisch aanrekent en een zeer soepele regeling heeft uitgewerkt voor het verlenen van vrijstellingen en verminderingen.

Tussen de verzekeraars en het FAO bestaan geschillen over de berekening van de vergoedingen bij de cumulatie van een arbeidsongevallenvergoeding met een pensioenuitkering. Het Rekenhof vraagt de risico's die daaruit voortvloeien te inventariseren en de mogelijke beheersmaatregelen te onderzoeken alsook een betere interne en externe rapportering over deze geschillen.

Het Rekenhof beveelt aan de gegevens in de boekhouding beter te organiseren en indien mogelijk het repartitiestelsel, waarvan de verrichtingen de financiële transfers van en naar het Globaal Beheer bepalen, en het kapitalisatiestelsel volledig van elkaar te scheiden. Er moeten maatregelen en mogelijk een wetswijziging worden uitgewerkt om te waarborgen dat alle beschikbare middelen die het toegestane werkkapitaal overstijgen, worden overgedragen naar het Globaal Beheer. De beschikbare middelen van beide stelsels dienen concurrentieel te worden belegd.

In haar antwoord deelt de minister van Sociale Zaken de aanbeveling van het Rekenhof om een boekhoudkundig correcte opsplitsing te maken tussen het repartitiestelsel en het kapitalisatiestelsel. Ze zal tevens laten nagaan hoe interpretatieverschillen tussen de Commissie voor Financiële Problemen en het FAO, die hier hebben geleid tot overschotten bij het FAO die het toegestane werkkapitaal overstijgen, in de toekomst kunnen worden voorkomen. De minister van Werk formuleerde geen antwoord.